N°. 156. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS- BLAD,

Dingsdag 3 Julij.

Frankrijk.

PARIJS, den 30sten Junij.

Het hof der pairs heeft zich eergisteren competent en den luitenant *Laity*, met 148 tegen 5 stemmen, in staat van beschuldiging verklaard. De overige aangeklaagde personen: *Thémassin*, *Landois* en de weduwe *Lamotte*, zijn buiten de aanklagt gesteld. De debatten zijn op den 9den dezer bepaald.

Heden zijn de pairs als wetgevend ligchaam vergaderd geweest en hebben zich, na het aanhooren van eenige rapporten, met het ontwerp betrekkelijk het kanaal van Aix en Marseille bezig gehouden, hetwelk ten slotte aangenomen werd met eene groote meerderheid.

— Het hof van cassatie heeft heden, na eene beraadslaging die meer dan twee uren heeft geduurd, het appel van *Huber*, *Grouvelle* en de overige veroordeelden, verworpen en ieder der verzoekers tot eene boete van 300 fr. veroordeeld.

— De *Moniteur* houdt heden in zijn officieel gedeelte een rapport aan den Koning van den minister voor het openbaar onderwijs *de Salvandy*, over den staat van het onderwijs van het regt in Frankrijk. De minister stelt daarbij voor, om eene commissie te benoemen die met de beantwoording der vragen zal belast zijn: of er nieuwe leerstoelen moeten worden opgerigt, welke dezelve zouden zijn en aan welke faculteiten zij behoorden toegevoegd te worden; voor welke graden of beroepen de nieuwe cursussen verpligtend zouden moeten zijn; welke ontwikkeling, in een woord, aan het onderwijs moet gegeven worden, om de jeugd aan de bronnen zelven van de wetenschap, daarvan te doendringen, en om de kennis der wijsbegeerte, van het regt der volken en der diplomatie meer en meer te verspreiden. Dit rapport is door den Koning goedgekeurd, en zijn almede de daarbij voorgestelde leden der commissie benoemd. Dezelve bestaat uit de heeren graaf *Portalis*, *Dupin ainé*, *Laplagne Barris*, *Berenger*, *Girod*, de l'Ain, de graaf *Siméon Rossi*, *Franc-Carré*, *Hardouin*, *Blondeau*, *Rossi* en *de Fougères*.

— Eergisteren werd het gerucht verbreid, dat de prins *Louis Bonaparte* plotselijk Thurgau verlaten had en aan de zijde van Neu-Brisach in Frankrijk was gekomen; gisteren ging men veel verder, en verhaalde men dat de Prins zich reeds te Parijs zou bevinden en de policie moeite deed om hem in handen te krijgen.

— Men zegt dat er nieuwe mandaten van comparatie tegen twee jonge dames van rang zijn afgegeven, te weten: tegen mevrouw *Forget*, dochter van mevrouw *Lavalette*, en tegen mejuffrouw *Eugène de Beauharnais*.

— De graaf *Toreno* is den 26sten te Bordeaux aangekomen en wordt heden of morgen in de hoofdstad verwacht.

— De Hertog van *Palmella*, die de portugesche koningin dona *Maria* bij de krooning van koningin *Victoria* vertegenwoordigt, wordt over veertien dagen te Parijs gewacht, zoo men zegt om bij het huwelijk zijner dochter tegenwoordig te zijn.

— Het gerucht loopt hier dat de Koning van Sardinie door eene verstandsverbijstering zou zijn aangetast geworden.

— Men zegt, dat de legitimisten der faubourg St. Germain gisteren eene bijeenkomst hebben gehouden, om over de zaken van don *Carlos* te raadplegen. Men was aldaar zeer weinig tevreden geweest over den loop dien de zaken sedert de laatste maanden in Spanje genomen hebben en over de weinige werkdadigheid door don *Carlos* zelven betoond. Het gevolg dier beraadslaging was geweest, dat men weinig genegenheid had gevoeld, om den pretendent verderen onderstand te verleenen, en een der aanwezenden was belast geworden om dit besluit aan don *Carlos* schriftelijk kenbaar te maken.

— Het gedeelte van den spoorweg van Parijs naar Versailles, hetwelk St. Cloud met de hoofdstad moet verbinden, zal in het begin van de maand September gereed zijn.

— Brieven uit Toulon van den 26sten dezer, door verscheidene bladen heden morgen medegedeeld, houden dat de eenige dagen te voren aldaar aangekomene britsche oorlogstoomboot *Rhadamanthe*, na eene vijfdaagsche quarantaine, de vrije gemeenschap had bekomen, de minister van marine had namelijk, bij telegraphische depeche, den zee-prefect voorgeschreven, om alle moeijelijkheid betrekkelijk de bestaande gezondheidsbepalingen voor het britsche eskader op te heffen, zoodat het terstond bij deszelfs verschijning op de reede zou kunnen binnenvaren.

In een bijzonderen brief uit Toulon van den 26sten junij leest men nog het volgende:

» Het britsch eskader onder den admiraal *Stopfort*, heeft Napels den 17den verlaten, zich naar onze haven rigtende; hetzelve heeft zich te Livorno en Genua moeten ophouden en wordt morgen alhier verwacht. Men zal hetzelve hier met bijzondere onderscheiding ontvangen. Den 28sten zullen op de reede de feesten ter gelegenheid van de krooning van koningin *Victoria* gegeven worden; de admiraal *Stopfort* moet op een aan boord te geven feestmaal honderd officieren onzer marine noodigen; onze officieren hebben van hunnen kant eene inschrijving geopend, om de staven der schepen van het britsch eskader te onthalen. De admiraal *Stopfort* zal den 3den of 4den julij onze reede verlaten om naar Napels terug te keeren."

— Uit Athene heeft men hier berigten tot den 12den junij ontvangen. Koning *Otto* had amnestie verleend aan al degenen die door het krijgsgerigt op Hydra veroordeeld waren; het krijgsgerigt zelf was ontbonden en de troepen hadden het eiland verlaten.

— Uit Bayonne schrijft men van den 26sten nog het volgende over de jongste gevechten, tusschen de beide partijen in Spanje, die door de laatste telegraphische depeche en de bijzondere berigten reeds met een woord vermeld werden:

» Moeijelijk zou men een meer verbitterden strijd kunnen zien dan die sedert verscheidene dagen onder de muren van Penacerrada, tusschen *Espartero*, aan het hoofd van 16 bataillons, 500 paarden en 16 stukken geschut, en tusschen *Guergué*, met 6 bataillons en een eskadron, ter versterking van het garnizoen der plaats toegesneld, gevoerd werd. Eene kompagnie karlistische grenadiers van het 3de bataillon van Alava, is in het binnenste van het fort bijna geheel vermeld geworden. De grachten werden door de lijken van de beide partijen bijna gevuld. Eene versterking van drie bataillons, waaronder zich het eerste van Navarre bevond, heeft niet weinig tot verlenging van den wederstand van het garnizoen bijgedragen.

» De opperbevelhebber, graaf van Luchana (*Espartero*) heeft den 19den het buitenfort Vaissara, hetwelk den toegang tot Penacerrada verdedigde, aangetast; hetzelve werd ingenomen na eenen tegenstand van verscheidene uren, die het leven aan veertig karlisten, de helft van de bezetting, kostte; het overig gedeelte werd krijgsgevangen gemaakt. Denzelfden dag werd Penacerrada zelf hevig aangetast; de plaats gaf zich den 21sten over. Het garnizoen van 350 à 400 man is krijgsgevangen gemaakt; zes à zeven stukken geschut heeft men in de plaats gevonden. Den 22sten heeft men een zeer levendig vuur aan de zijde van Vittoria gehoord; men vermoedt dat de opperbevelhebber, na van Penacerrada zich te hebben afgetrokken, de karlisten zal ontmoet hebben, die, zeven bataillons sterk, eenige dagen vroeger de hoogten, welke de vlakte van Vittoria omgeven, bezet hielden, om het plan van al[illegible], door den nieuwen karlistischen opperbevelhebber *Maroto*, uitgedacht, ten uitvoer te brengen. Gewisselijk om deze ontwerpen te verijdelen, zal *Espartero* zich hebben willen meester [illegible] de belangrijke stelling van Penacerrada, welke de sleutel van de Rioja en aan de Rioga uitmaakt, en zal hij vervolgens op Vittoria getrokken zijn.

» Tezelfder tijd, te weten tusschen den 19den en den 21sten, hebben de troepen der koningin de karlisten aan de zijde van Bilbao en Santander aangevallen; op het eerste [illegible]

aan de christinos verbleven, een ooggetuige zegt, dat hij den 20sten 150 gekwetsten te Durango had zien binnenbrengen. Van den kant van Santander heeft men alleen vernomen, dat *Castor* tot in den omtrek van Balmaceda al vechtende afgetrokken, en daardoor een in de plaats liggend bataillon versterkt was geworden.

» Volgens nieuwe en zekere berigten, heeft het geheel verlies der karlisten te Montreal omtrent 500 man bedragen.

— De binnenlandsche fondsen hebben zich gisteren en heden schoon met weinig handel, nagenoeg op dezelfde hoogte gehouden. In de jongste dagen zijn de aandeelen in de fransche bank aanmerkelijk achteruitgegaan. De spoorwegaandeelen blijven nog steeds flaauw en dalende. De notering was heden (30 *Junij*): 5 pCt. 110,50; 3 pCt. 80,10; Nap. r. 98,65; Sp. Ardoin 22½; Portugal 24⅝; Rom. L. 101⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 29sten Junij.

H. K. H. de Kroonprinses van Pruissen heeft zich naar Fürstenstein in Silezie, begeven. Volgens de laatste berigten, vertoefde H. M. de Keizerin van Rusland nog op het genoemde slot, en bevond zich voortdurend in een zwakken toestand.

— Uit Berlijn schrijft men:

» De tijdingen uit Rome wekken hier de hoop aanmerkelijk op, dat de Keulsche zaak weldra ten einde zal zijn gebragt en hierdoor heeft de regering zich bewogen gezien om het regtsgeding tegen den aartsbisschop van Posen voor het tegenwoordige niet voort te zetten. Na den jongsten brief van dien geestelijke aan Z. M., is aan die regtszaak niets verder gedaan; en men meent dat zelfs uit Rome aan den heer *von Dunin* werken worden gegeven die hem de herroeping en verzoening gemakkelijker maken".

— De hanoversche stendenvergadering zet hare beraadslagingen over het constitutie-ontwerp steeds voort; zij was den 20sten junij tot het 6de hoofdstuk gevorderd. In het 5de hoofdstuk heeft zij de bepalingen nopens de zamenstelling der kamers, in den geest der afgeschafte constitutie gewijzigd. — Men verzekerde te Hanover, dat de magistraat voornemens was voor de regtbank eene aanklagt tegen den heer *von Schele* te rigten, wegens de beschuldigingen door dien minister tegen haar ingebragt ter gelegenheid van het bekende gesprek des Konings met den burgemeester.

— Z. M. de koning van Saksen is van zijne reis naar Dalmatie in zijne residentie teruggekeerd.

— Alhier is aangekomen Z. K. H. prins *Wilhelm* van Pruissen, van zijne inspectie-reis door de Rijn-provincien naar Berlijn terugkeerende; alsmede Z. K. H. de erfgroothertog *van Saksen Weimar*, zich naar 's Gravenhage begevende.

— Uit Keulen schrijft men dat de apostolische breve aan het keulsche domkapittel, met goedkeuring van Z. M. den koning van Pruissen, bij hetzelve ontvangen was en dat men aan hare onverwijlde openbaarmaking niet twijfelde. — Het bevestigt zich dat in dezelve, zoowel ten opzigte van het bestuur van het aartsbisdom als van het domkapittel, een verzoening-ademende geest doorstraalt.

— De Würtembergsche kroonprins is naar Opper-Italie vertrokken. Naar men verzekerde, zou H. M. de Koningin en de beide prinsessen Hoogstdenzelven spoedig derwaarts volgen. De koning van Wurtemburg zou zich bepaald naar het bad te Kissingen begeven. In het begin van Augustus zou de gansche koninklijke familie weder te Stuttgart terug zijn, daar het bezoek van den russischen troonsopvolger tegen den 7den dier maand aangekondigd was.

— Het te Triest verspreid geweest zijnde gerucht, dat de Engelsche vloot die voor Napels lag, het anker had geligt en naar Malta onder zeil was gegaan, wordt in een regtstreeksch berigt uit Napels gedeeltelijk bevestigd. Het admiraalschip alleen zou volgens hetzelve naar Malta vertrokken zijn, terwijl de drie fregatten naar Genua koers hadden gezet. Het gezin van den engelschen vlootvoogd was te Napels teruggebleven. [Zie onder *Frankrijk*.]

— Men schrijft uit Weenen, dat de graaf *Colowrat* in het begin van julij een kort bezoek op zijne goederen in Bohemen afleggen, en zich over München naar Innsbruck zou begeven om de keizerlijke familie naar Milaan te begeleiden.

Nederlanden.

BREDA, den 2den Julij.

Uit Weenen wordt van den 23sten geschreven: » De Erfprins *van Oranje*, onze doorluchtige gast, is het voorwerp van de meeste opmerkzaamheid. Gisteren ontving Z. K. H. het diplomatieke korps in het hôtel van het Nederlandsche gezantschap, en werd Hoogstdezelve in zijne woning door het bezoek van de aartshertogen *Frans Karel* en *Lodewijk* verrast. Voor het overige houdt de Prins zich thans voornamelijk bezig met het in oogenschouw nemen der merkwaardigheden van Weenen. Gisteren bezocht Hoogstdezelve het fraaije *Dornbachsche* park en nam het middagmaal in den schoonen *Augarten*. Heden bezocht de hooge gast de kazernen van onze hoofdstad; morgen is Z. K. H. ten middagmaal genoodigd bij H. M. de Keizerin-moeder. Z. M. de Keizer, hoewel nagenoeg geheel genezen, heeft den Prins, uit teedere voorzorg, nogniet bij zich ontvangen."

— In een berigt uit Napels van den 12den der verige maand, was aldaar het gerucht in omloop, dat de oudste zoon van den hertog *Bernhard van Saksen Weimar*, met de prinses Donna *Maria Carolina Ferdinanda* in het huwelijk zou treden.

— Uit 's Gravenhage wordt ons van gisteren geschreven:

» Laatstleden Donderdag, den 21sten Junij, is de rouw voor wijlen H. M. de Koningin geëindigd. De groote of geheele rouw, welke 25 weken geduurd heeft, heeft een aanvang genomen Donderdag, 26 October, en is op Donderdag, 19 April ll., geëindigd; de middelbare of halve rouw is gedurende zes weken, van 19 April tot 31 Mei, gedragen; en de kleine of ligte rouw 3 weken, van 31 Mei tot Donderdag den 21. Junij. Bij het eindigen van het dragen van den rouw voor wijlen Neêrlands dierbare Koningin, uit men den vurigen wensch, dat het den Algoede moge behagen het Vaderland lange van dit droevig verschijnsel te bevrijden.

» Bij koninklijk besluit, is de heer *J. C. Baud*, staatsraad in buitengewone dienst, van af den 2den Julij aanstaande, ad interim belast met de directie van het departement van kolonien, gedurende de afwezigheid naar buiten 's lands, van Z. Exc. den minister van de kolonien, die eerstdaags deze residentie verlaten zal.

» Nog zijn door Z. M. benoemd, tot vice-consuls te Ceara en te Campos, de heeren *J. M. de Cruz Guimardez* en *J. de Cunha Nunes Campos*.

» Z. K. H. de Groothertog van Baden, die den 24 Junij Karlsruhe verlaten heeft, om zich naar Scheveningen te begeven, ten einde er de zee-baden te gebruiken, is eergisteren avond in deze residentie aangekomen, en aan het hôtel de *Bellevue* afgestapt. Gisteren is Z. K. H. bij den Koning op het Paleis in 't Bosch ter maaltijd geweest.

» Heden middag zal Z. K. H. wederom een diner ten hove bijwonen.

» De heer *Ramon de la Sagra*, lid van het koninklijk instituut van Frankrijk, die de instellingen van liefdadigheid en de gevangenissen in de Vereenigde Staten en in Belgie heeft bezocht en nagegaan, is thans in deze residentie aangekomen, en aan den *Gouden Leeuw* afgestapt; zijn oogmerk is om zich nopens den staat van een en ander ook in ons rijk te onderrigten.

» Naar men verneemt, heeft de welelgeb. Heer Mr. *G. J. Jordens*, thans raadsheer bij het hoog-geregtshof, en door Z. M. benoemd tot president van het provinciaal geregtshof van Overijssel te Zwolle, voor laatstgenoemde betrekking bedankt. Ook verzekert men, dat de heer Mr. *J. H. Huigens*, thans raadsheer bij het hooggeregtshof, verzocht heeft van alle regterlijke betrekkingen verschoond te blijven."

— Z. D. H. de regerende hertog van Hessen-Homburg, gouverneur van Luxemburg, is door Z. M. keizer *Nikolaas*, tijdens Hoogstdeszelfs verblijf te Berlijn, met de orde van den H. *Andreas* begiftigd.

— Door de *Pruissische Staats-Courant* is een berigt uit Frankfort medegedeeld, volgens hetwelk men niets omtrent de Luxemburgsche aangelegenheid vernam, maar evenwel niet twijfelde dat in de beschouwing derzelve door de duitsche bondsvergadering geene verandering was gekomen, en Duitschland niet eerder toe zou stemmen in den afstand van een deel van het groothertogdom aan Belgie, zonder een zekeren en voldoenden waarborg voor schadeloosstelling in grondgebied te hebben erlangd. — De redactie van het *Journal de la Haye*, dit artikel overnemende, voegt er bij: »dat zij van goederhand was ingelicht, dat de bondsvergadering dezer dagen in eenen afstand aan Belgie van een gedeelte van Luxemburg bewilligd had, behoudens eene schadeloosstelling in grondgebied door Z. M. den Koning der Nederlanden aan den duitschen bond toe te kennen."

— In den Amsterdamschen *Avondbode* van gisteren las men: » In de laatste hier te lande ontvangen berigten van Java werd gewag gemaakt van toebereidselen tot eene onderneming, door de Nederlandsche troepen op Sumatra, tegen het belangrijke, aan de Indische bezittingen aldaar grenzende district, bekend onder de benaming van *de dertien kotta's*. Thans verneemt men, uit heden over Havre ontvangen brieven van Padang, van den 24. Februarij ll., dat die onderneming met den meest gewenschten uitslag is bekroond geworden, en den vorigen dag aldaar is bekend gemaakt, dat de bevolking der 13 kotta's zich aan het Nederlandsche gouvernement had onderworpen, en alzoo op de bescherming van hetzelve kan staat maken."

— Genoemd dagblad behelst heden het volgende: » Men schrijft ons, dat het Zr. M. den Keizer van Rusland behaagd heeft, aan kapitein *W. Morwood*, voerende de stoomboot *Colombine*, varende tusschen Londen en Rotterdam, de groote gouden medaille te doen toekomen, en aan het scheepsvolk eene geldelijke belooning van 20 £. st., voor het redden van de equipaadje van de Noordsche brik *Neptunus*, kapitein *Studman*, op den 29sten November 1836, tijdens gemelde kapitein de stoomboot *Sir Edward Banks* in dezelfde vaart voerde, en voor welke daad hem toenmaals door de Zuid-Hollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen een zilveren beker, met toepasselijk opschrift is uitgereikt, alsmede eene geldelijke belooning voor de equipaadje."

— Nog wordt van 's Gravenhage gemeld, dat de heer *C. Kruseman* de militairen, behoorende tot de afdeeling grenadiers, in de gelegenheid heeft gesteld, om de door hem vervaardigde schilderij, voorstellende het oogenblik, waarop het paard van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, op den 12den Augustus 1831, te Bautersem gewond werd, in oogenschouw te nemen, en aan dit corps alzoo eene levendige herinnering heeft geschonken aan een tijdvak waarin de meesten hunner een werkdadig deel hebben genomen.

— De directie der Scheveningsche badinrigting heeft gisteren haar eerste bulletin in het licht gegeven, hetwelk van dezen inhoud is:

„Het late intreden der lentewarmte, na eenen zoo gestrengen en langdurigen winter, schijnt op de veelvuldigheid van het gebruik onzer baden, gedurende het begin van het badsaizoen, eenen nadeeligen invloed te hebben uitgeoefend; want ofschoon, in de eerste dagen van junij, lucht en zee reeds zoodanigen graad van warmte teekenden, dat de opening van het saizoen op den 11 kon werden bepaald, viel er juist om dien tijd buijig en koel weder in, hetwelk de meeste menschen van het baden afschrikte. Zelfs toen, in het laatste gedeelte der maand, schoon en warm weder tot het algemeener gebruik van baden scheen te moeten uitlokken, bleef het dagelijksch getal der baden verre beneden dat van andere jaren, om denzelfden tijd, zoodat tot nog toe het hoogste getal derzelve niet boven de 47 geklommen is. Nogtans geven de rasse opklimming tot dit getal, in de laatste dagen, de aankomst van verscheidene vreemdelingen, de bestellingen voor een nog grooter aantal, waaronder personen van den hoogsten rang en de toenemende roem van onze baden binnen- en buiten 's lands, de hoop op een druk bezocht badsaizoen. De commissie van directie heeft, door veelvuldige verbeteringen, zoo wel aan het badhuis als aan de baden, tot de tevredenheid en het nut der badbezoekers trachten bij te dragen. Onder de eerste mogen de plafonnering van de benedenvertrekken in het badhuis, waardoor het opstijgen der warmte van de keukens naar de eetzaal, die voorheen de aldaar spijzenden hinderde, voorgekomen wordt, en wijders de bestrating van een nieuw gedeelte van het terras, genoemd worden; onder de laatsten de daarstelling van een nieuw regenbad, dat zeer veel sterker dan het vorige en met eene vallende *douche* voorzien is. Ook de pachteresse heeft den wensch van vele, vooral Duitsche, badbezoekers trachten te bevredigen, door aanlegging van eene vroegere middagtafel ten half twee ure (behalve de gewone van vier ure), tegen den prijs van *f* 1,50 per persoon."

Onder de reeds aanwezige badgasten merkt men, behalve den groot-hertog van Baden en de prins *von Reusz-Schleitz* met Hoogstdesselfs gemalinen gevolg nog [illegible] gravin *von Gravenreuth*, sleuteldame van H. M. de Koningin van Beijeren; den graaf *von Gravenreuth*, kolonel in Beijersche dienst, met deszelfs echtgenoot, geboren baronnes *von Gemmingen* en zijne nicht de baronnes *von Schenck*; den badenschen baron *Eduard von Gemmingen Steineck* en verscheiden andere aanzienlijke duitschers.

— Naar men uit Amsterdam schrijft worden de werkzaamheden aan den ijzeren spoorweg tusschen die stad en Haarlem met ijver voortgezet, en zou het gegronde uitzigt bestaan dat die weg in het aanstaande jaar bereden zou kunnen worden. — Uit Bamberg zijn dezer dagen twee groote rijtuigen verzonden, bestemd tot het vervoer van reizigers op den genoemden weg; deze rijtuigen zijn ingerigt voor 24 en voor 30 à 36 personen.

— Laatstleden donderdag is te Bodegraven een hevige brand ontstaan in het broodbakkerij van *M. J. Loonink*, naast de kostschool van [illegible] *G. Rook* gelegen, welke dadelijk een verontrustend aanzien [illegible] en de nabij zijnde huizen met gelijke verwoesting bedreigde. De welbestuurde pogingen van het brand-kollegie, en de onvermoeide ijver der spuitgasten, zoo van de gemeente als van het naburig Zwammerdam, hadden het gelukkig gevolg, dat men spoedig den brand meester werd, en het voorste gedeelte der bakkerij alsmede de belendende huizen, bewaard zijn gebleven. Deze gemeente was gedurende een tijdvak van bijna 30 jaren van eene dergelijke ramp verschoond gebleven.

— Volgens een berigt uit Hamburg waren aldaar geruchten in omloop van onrustige bewegingen die te Stockholm hadden plaats gehad. Door sommigen zou, namelijk, de in vrijheid-stelling geeischt zijn van den assesor *Crusenstolpe*, die wegens een door hem uitgegeven geschriftje, door de gezworenen schuldig verklaard en tot eene driejarige gevangenis op de vesting Waxholm veroordeeld is geworden. Den 20sten was eene menigte volks voor de woning van den voorzitter der gezworenen zamengeschoold en had daar en op andere plaatsen eenige ongeregeldheden bedreven. Zonder tot geweld de toevlugt te nemen, was de rust, op het vertoon eener geringe militaire magt dadelijk hersteld. Evenwel waren de kroonprins en de opperstadhouder in persoon tot herstel der orde werkzaam geweest.

Voor het volgende wordt ons uit Tilburg de plaatsing verzocht:

„Den 27sten Junij jl. in den namiddag heeft alhier in de omstreken een paardenwedloop plaats gehad, welke de bewondering van alle toeschouwers, door de vlugheid der paarden en behendigheid der ruiters, allen officieren van het regiment lanciers, heeft weggedragen.

In de eerste plaats kampten tegen elkanderen de elegante Mecklenburgsche schimmel-merrie *Zemire*, van den 1sten luitenant *Worbert* graaf van *Wassenaar Starrenburg*, met de schoone en forsch gebouwde Mecklenburgsche merrie *Artemise*, van den 2den luitenant jonkheer *v. d. Bosch*. De baan was ongeveer 800 passen lang. De paarden werden bereden door hunne eigenaren, en het was de *Artemise* die het eerste het doel bereikte.

Vervolgens had een wedloop plaats tusschen de uitmuntende Engelsche merrie mis *Ketty*, toebehoorende aan den 1sten luitenant *Rhaw*, en [illegible] Engelsche ruin sir *John*, van den 2den luitenant [illegible] den 2den luitenant baron *Snouckaert van Schauburg*, [illegible]. De snelle, gelijke loop dezer beide paarden duurde tot op honderd passen van het doel; de kans voor beiden afwisselen, toen ongelukkiger wijze sir *John* door een toegeschoten hond uit zijnen gang geraakte en mis *Ketty* het eerste het doel bereikte. De beide eigenaren besloten dezen wedloop over te doen, sir *John* alsnu bereden wordende door den 2den luitenant jonkheer *v. d. Bosch*. Beide paarden begonnen den gang met eene ongelooflijke snelheid, doch nu sloeg ongelukkigerwijze, doordien er eenige aanschouwers op de baan stonden, mis *Ketty*, op het eind der baan, een langs den weg loopend voetpad en een gedeelte van eenen akker in, waardoor deze vlugge merrie uit haren gang geraakte en sir *John* verre vóór haar het doel bereikte."

De krooningsplegtigheid van H. M. de koningin *Victoria* heeft den 28sten Junij geheel overeenkomstig de daaromtrent bekend gemaakte verordening plaats gehad, en is door goed weder begunstigd geworden. De Londensche bladen tot den 30sten zijn, gelijk te verwachten was, opgevuld met bijzonderheden omtrent die plegtigheid. Ondanks de ontzettende menigte die op de voornaamste punten der hoofdstad was zamengevloeid om den trein te zien die naar de Westminster-Abdij toog, is de orde niet in het minst gestoord geworden. Ten tien ure begaf zich de koningin volgens de bepalingen van het programma van haar paleis, gezeten in eene koets met acht witte paarden bespannen; en op haren weg werd zij overal met levendig gejuich begroet en bij haren terugkeer uit de abdij, die ten vijf ure plaats had, ging de geestdrift van het volk, toen het den schepter in de hand der koningin en de kroon op haar hoofd zag, alle denkbeeld te boven. De hotels der engelsche grooten die Hare Majesteit op haren weg moest passeren waren allen op het prachtigst versierd. Hierin werdt het hotel van den baron *Rothschild* op den hoek van Hyde-park gezegd bijzonder te hebben uitgemunt, alsmede het hotel van den hertog *van Devonshire* en dat van *Marlborough*, de verblijfplaats der koningin-weduwe, welk laatste geheel het aanzien had van een groot laurier-prieel; vele gevels en balcons dier hotels waren met karmozijn rood laken behangen. De volgorde van de equipadjen der gewone gezanten die bij den trein in het oog was gehouden was de volgende: de zaakgelastigde van Mexico, die van Portugal, die van Zweden, de gezant van Saksen, die van Hanover, die van Griekenland, van Sardinie, van Spanje, der Vereenigde Staten, van de Nederlanden, van Brazilie, van Beijeren, van Denemarken, van Belgie en van Pruissen. Daarna volgden de buitengewone ambassadeurs in deze volgorde: *Achmed*-pacha, de maarschalk *Soult*, de hertog *van Palmella*, de graaf *Löwenhjelm*, de markies *de Brignoles*, de graaf *Alten*, de prins *Putbus*, de markies *Miraflores*, de baron *van der Capellen*, de prins *von Schwarzenberg*, de graaf *Stroganoff*, de prins *de Ligne*, de graaf *Ludolf*, ende gewone ambassadeurs van Turkije, Rusland en Oostenrijk. De Londensche bladen verzekeren dat nog nooit bij eene gelegenheid als deze door de vreemde gezanten zulk een luister en pracht is ten toon gespreid. Vooral hebben zij eene ongewone weelde vertoond in rijtuigen. Aan dat van den maarschalk *Soult* wordt eenstemmig de prijs van schoonheid en rijkdom toegekend. Ook de fraaiheid van het rijtuig en der paarden van onzen extraordinaris gezant, baron *van der Capellen*, worden zeer geroemd. Het bekend schitterende gewaad van den prins *Esterhazy* heeft ook niet gemist de algemeene aandacht zeer tot zich te trekken. De hertog *van Nemours* heeft zich niet aan den trein aangesloten, maar is alleen naar de abdij gereden en heeft onder de vreemde gezanten plaats genomen. Ten 10 ure waren alle plaatsen in de abdij reeds bezet. Ten half drie ure omtreeks had de kroonopzetting plaats. In weerwil van de langdurige plegtigheden bij de eigenlijke krooning, zalving, eedsaflegging en huldiging in de kerk, liet Hare Majesteit geene de minste vermoeidheid blijken, zelfs niet op den terugweg naar haar paleis en beantwoordde zij tot aan het einde toe de toejuichingen des volks. In de kerk zelve bevonden zich meer dan elf duizend personen, op welke de geestelijke litanien die opgezongen en door overschoon muziek begeleid werden, een diepen indruk schenen te maken. — Na den afloop der plegtigheid hebben er op verscheidene punten der stad volksfeesten plaats gehad en 's avonds was de stad prachtig verlicht, waarbij de gaz-illuminatien zich op eene allezins voordeelige wijze onderscheidden. Op duizende plaatsen, aan de grootste hotels en aan de geringe woningen, zag men den naam *Victoria*, door loof omkranst, schitteren. Denzelfden avond, zeer laat, nam het feest bij den hertog van *Wellington* een aanvang. Twee duizend van de aanzienlijksten waren daarop tegenwoordig. De genoemde hertog is bij zijne verschijning in de Westminster Abdij met ongemeen veel geestdrift begroet geworden.

— Den morgen na den krooningsdag heeft de koningin audientie verleend aan haren eersten minister.

— Ter Londensche beurze van den 29sten waren genoteerd: 3 pCt. gec. 95⅞; 5 pCt. Ned. W. S. 101⅝; 2½ pCt. 55⅜; Spaanse Ards. 21¾.

BELGIE.

Sedert eenige dagen is er in den *Messager de Gand* een verzoekschrift aan onzen Koning gerigt, waarvan de hoofdinhoud is, klagten over het hedendaagsch belgisch bestuur, klagten over den overwegenden invloed der geestelijkheid, en inroeping van dienzelfden koninklijken regeerder, die, vroeger over Belgie gesteld, door de bewoners van dat land miskend is, zoo dat zij tegen hem zijn opgestaan, en hem en zijn huis hebben uitgesloten van de regering. Erkentenis van onbedriedendheid, erkentenis van aan den leiband van Frankrijk te loopen, erkentenis van door Engeland

geexploiteerd te worden, is ook hier aan te treffen. Waartoe die weeklagten? Zullen zij bewijs opleveren van gehechtheid en trouw aan een monarch, die alles te koste legde om Belgie aan zich door weldaden te verpligten? Maar al die betuigingen zijn immers overbodig: zij komen te laat. Zij komen te laat die klagten! schrikkelijk woord, dat maar al te waar gesproken is. Toen de tijd daar was, om aanhankelijkheid aan een waardig Vorst te betoonen, toen zweeg men stille, en liet zich overheeren door eene kleine hoop partijgangers; toen de tijd daar was, om te toonen dat men prijs wist te stellen op eene eervolle onafhankelijkheid, toen hielp men het rijk uiteen scheuren; toen de tijd daar was, om voor verlichting, voor welvaart, voor toenemende roem en nijverheid in de bres te staan, ten einde de naijver van vreemden niet alles verdierf, toen zag men toch alles gedwee aan. Waartoe dan nu die betuigingen van verkleefdheid, die nu geheel ten onpas, die nu te laat komen? De toestand van Belgie is voortaan bepaald, dat land zal geen deel meer maken van het koningrijk der Nederlanden. Indien het zich nu beklaagt, dat het een onbeduidend Koningrijkje wordt, aan wien ligt de schuld anders, dan aan dit Belgie zelf? Het was rijk, het heeft zich verarmd; het had invloed buitenslands, het heeft dien ligt geacht; het had roem en eer, het had kracht en bloeide; maar alles werd weggeworpen. Belgie wilde vrij zijn op de wijze zooals dit door revolutionnairen begrepen wordt, en Belgie is minder vrij dan het ooit geweest is. Maar waartoe leiden die klagten over Belgie's vernedering, zooals de *Messager de Gand* deze mededeelt, anders dan om onrust in het land te houden? Het is geen ware vaderlandsliefde, als men, met aan eigen begrippen toe te geven, eene geheele bevolking met rampen bedreigt. Hoe weinig strookt toch die betuiging van gehechtheid aan het huis *van Oranje* met de spanning der gemoederen in andere gedeelten van Belgie over de zoogenaamde verbrokkeling van het grondgebied? De Belgen weten niet wat zij willen. Vóór 1830, toen zij reden hadden tot tevredenheid, waren zij niet tevreden, en lagen zij op hunne luimen om de regering omver te werpen; in 1838, onder een eigen gekozen hoofd, zijn zij het onderling nog oneens; slechts *dit* wordt door zoortgelijke klagten bewezen, dat zij te laat inzien, dat zij eene onregtvaardigheid hebben bedreven door ondankbaarheid; dat zij hersenschimmen hebben nagejaagd, doch het is te laat! Toen in 1831 de tiendaagsche veldtogt werd ondernomen, toen was het nog tijd om terug te keeren van den doolweg, en met mannenkracht de boeijen te verbreken, waarmede men zich gewillig had laten kluisteren door enkele partijgangers; toen nog was het mogelijk om terug te keeren; doch nadat de nieuwe staat van zaken in Belgie zich gevestigd had, werden die weeklagten nutteloos, en stellen slechts bloot aan allerlei onaangenaamheden. Doch dit *te laat* is niet door Belgie zelf uit te spreken: Nederland heeft het afvallige Belgie reeds lang van zich afgescheiden, en de Koning der Nederlanden heeft, bij de onderteekening der XXIV artikelen, die scheiding voortaan onherroepelijk gemaakt. Waartoe dan dat inroepen der Nassau's, waartoe dan die klagten over de tegenwoordige regering in Belgie; waartoe dan dit ijdel terugwenschen van vorigen geluksstaat, dien men niet heeft weten te bewaren; waartoe dan die klagten, daar het aan eigen laauwheid of wispelturigheid is te wijten, dat die staat van welvaart is veranderd in een staat van druk? Als men die klagten ernstig onderzoeken wilde, zou dan niet ten slotte daaruit blijken, dat zij door eigenbelang worden ingegeven, en dat de miskenning van het waarachtig belang de oorzaak is geweest van die onverschilligheid, die het aan een handvol oproermakers deed gelukken, om geheel Belgie om te keeren? Maar ook dan nog mag men vragen: waartoe baten u die klagten? Zij komen te laat.

Nieuwste Fransche Letterkunde.

A LA BELLE ETOILE, par AUGUSTE ARNOULD. 2 vol.

LE VIEUX COMMODORE, par le capitaine MARRYAT. 2 vol.

Wanneer wij van tijd tot tijd verslag geven van de lettervruchten, welke, als van meer innerlijke waarde zijnde, door het *Museum litéraire* worden opgenomen, dan hebben wij ons steeds ten doel gesteld gehad, om, zonder aanzien van de keuze des verzamelaars, een eigen oordeel te strijken, en ons zelven af te vragen of het alzoo meer bijzonder aangeprezene waarlijk die onderscheiding verdiende. Meermalen zagen wij ons te leur gesteld in onze verwachtingen, en nog onlangs moesten wij een afkeurende stem uitbrengen over *les mémoires du diable*; doch dat is niet altijd het geval. De werken, van welke hierboven de titels aangegeven zijn, verdienen zoodanige veroordeeling geenszins. *A la belle Etoile* is de titel van eene reeks van afzonderlijke kleine verhalen uit den ouderen en nieuweren tijd, welke, naar luid van de inleiding des werks, zouden medegedeeld zijn bij het scheiden van een gezelschap, onder het naar huis begeleiden van een goeden bekende, tot bekorting van den af te leggen langen weg. Velen en verre de meesten dier verhalen hebben ons veel genoegen gedaan; en in alles hebben wij eene goede zedelijke strekking mogen opmerken, die wel eens zeer veel verschilde *de cette morale douce et facile*, waar de Fransche natie zoo mede op heeft. Wij treffen hier ook eenige verhalen uit de Nederlandsche geschiedenis aan die, ofschoon hier en daar opgesierd, echter den historischen grondtrek in volkomene mate behouden, om nut en vermaak gepaard te doen gaan; als behooren daartoe gerekend te worden *Philippe Mauvert*, *Johan Kalnegily*; *La requête des Gueux*; *les Gueux de mer*. Verrassend is *la Tempête* en *le Premier et dernier Amour* geschreven; belangwekkend en roerend *les Diamans de la Reine* (eene zweedsche geschiedenis onder den vader van *Gustaaf III*; 1756); ook de twee laatste verhalen zijn geenszins van belangwekking ontbloot. Menige nuttige wenk, menige nuttige les, wordt hier gegeven of voorgehouden; en het boek verdient als lectuur van uitspanning de hooge goedkeuring, die het in Frankrijk heeft weggedragen. In geheel anderen trant is *le Vieux Commodore*, door den bekenden *Marryat* gesteld; de beschrijvingen van het zeemansleven, zoo aan wal als aan boord, zijn met veel waarheidsliefde geteekend; en het geheel heeft ten doel, om het verkeerde aan te wijzen, dat er gelegen is in het bovenmatig streng behandelen, in het ruw en onbeschoft bejegenen, in het brutaal vloeken en onmenscht mishandelen van onderhoorigen door de kommandanten der bodems. Zigtbaar wordt dit hier voor oogen gehouden in de gewetenskwellingen en strafheid, welke een oud schout-bij-nacht ondervinden moet, daar hij meent, door overdreven strengheid, zijnen vollen neef, eenen pas aan boord gekomen adelborst, tot het uiterste gedreven te hebben, zoodat die zich over boord geworpen had. Doch bij de geschiedenis van den toevallig geredden jongeling worden hier ook al de aangevallen waaraan jeugd en gebrek aan ondervinding blootstellen, opgesomd, terwijl op eene schitterende wijze wordt voorgesteld, hoe de in ondervinding grijs gewordene schout-bij-nacht bij mindere materiele krachten eene sterkere vloot weet te bekampen, en de zege weg te dragen, door te letten op hetgeen zijn vroeger leven hem had geleerd. Doch niet alleen voor zeelieden is dat werk geschreven; het biedt eene aangename tijdkorting aan in uren van uitspanning, en bevat voor hen, die de jongelingschap meer bijzonder nog onder hun opzigt hebben, vele nuttige en niet te verwaarloozen aanmaningen, om met menschenkennis en zachtheid de jeugdige gemoederen tot deugd en pligtsbetrachting aan te sporen, en bij mogelijke afwijkingen, met liefde en zachtzinnigheid daartoe terug te brengen. Wij bevelen dus beide deze boeken met vertrouwen, het Nederlandsch publiek aan.

De Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te *Z. Bommel*, hebben op heden alom verzonden:

LIJST VAN INTEEKENING

MET PROEVE VAN UITVOERING

op de uitgave der

NIEUWE NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

IN 32°. OF KLEIN ZAKFORMAAT.

ONDER TOEZIGT VAN EENEN KUNDIGEN REGTSGELEERDE,

waarbij gevoegd zal worden:

1°. De Grondwet voor het Koningrijk der Nederlanden.
2°. Wet op de organisatie der Regterlijke Magt.
3°. Wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwere Wetgeving.
4°. Algemeene bepalingen der Wetgeving van het Koningrijk der Nederlanden. (Wet van 14 Junij 1829, Staatsblad N°. 10.)

De prijs der 5 Wetboeken kompleet, benevens de 4 bovengenoemde Stukken, welke uitgave met eene Stereotype zal kunnen wedijveren, zal, gebonden in een keurig net fransch, of lederen bandje, slechts kosten

ƒ 3,90.

Afzonderlijk zullen de Wetboeken in dit formaat, niet verkrijgbaar zijn. — Bestellingen geschieden bij alle Boekhandelaren in dit Rijk, bij wien tevens alom *gratis* verkrijgbaar is, *Prospectus en Proeve van Uitvoering*. — De uitgave geschiedt zes maanden na de invoering van genoemde Wetboeken.

Bij BROESE & COMP., te *BREDA*, is van de pers gekomen:

P. P. ROORDA VAN EYSINGA, Aardrijksbeschrijving van Nederlandsch Indië, ook ten dienste van hen, die zich tot de lessen bij de Koninklijke Militaire Akademie voorbereiden om eenmaal naar Nederlandsch Indië te vertrekken.

De prijs van dit Werk is met de Kaart . . . . . ƒ 3,50.
De prijs van de Kaart afzonderlijk op ordinair papier » 0,60.
Idem op best papier . . . . » 0,80.

J. BADON GHIJBEN EN H. STROOTMAN, Beginselen der Stelkunst, bevattende: de behandeling der Stelkunstige Vormen, de Oplossing der Vergelijkingen van den eersten en tweeden graad, alsmede de Theorien der gewone Logarithmen, Reken- en Meetkunstige reeksen en Kogelstapels. . . . . . . ƒ 2,50.

Uebungsaufgaben über den rechten Gebrauch der verschiedenen Sprachtheile; wie auch Orthographische Uebungsstücke; mit versteckten Sprach- und Schreibfehlern zur Beförderung des Unterrichts in der deutschen Sprachlehre und [illegible] bung, besonders für die niederländische Jugend. . . ƒ [illegible]

Almanak der Koninklijke Militaire Akademie. Tweede Jaargang. . . . . » 0,90.

Van den Eersten Jaargang, in 1830 uitgegeven, zijn nog eenige Exemplaren bij de Uitgevers voorhanden, welke bij den Tweeden Jaargang voor de helft van den uitgaafprijs, zijnde ƒ [illegible], worden afgeleverd.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.